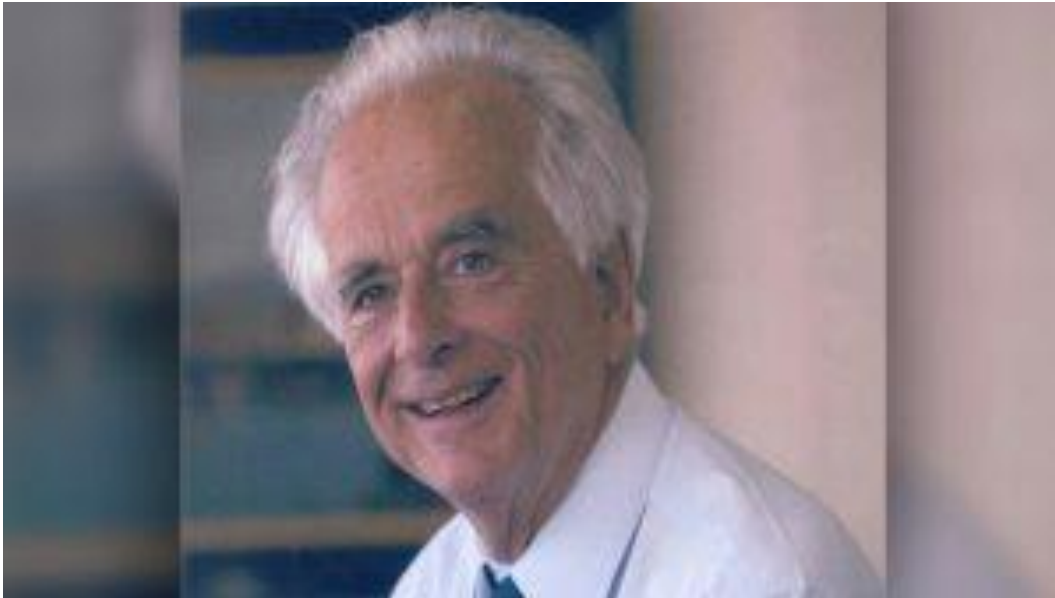


**Μια ζωή προσφορά στην πατρίδα [ Γιά τον  
Άνδρέα Ποταμιάνο ].**  
του Δημήτρη Καπράνου.



**Έφυγε από την ζωή ο έφοπλιστής Ποταμιάνος μέ πλοία του οποίου μετεφέρθη μυστικά ο έλληνικός Στρατός στην Κύπρο τό 1964**

ΕΙΝΑΙ ΜΕΡΙΚΟΙ άνθρωποι πού «τούς έχει φιλήσει ο Θεός», όπως έλεγαν οί παλαιότεροι. Ο Άνδρέας Ποταμιάνος ήταν ένας από αυτούς. Ήταν ένας άνθρωπος γεμάτος ταλέντα, ένας άνθρωπος πού ζοϋσε έντονα την κάθε μέρα σαν νά ήταν ή τελευταία, ένας ικανότατος έπιχειρηματίας, γρήγορος στίς αποφάσεις του. Ύπεράνω όλων, όμως, είχε την Έλλάδα! Την Πατρίδα, τό Έθνος! Έννοιες πού ένεφύσησε στους άδελφούς Γιώργο καί Άνδρέα Ποταμιάνο ή άκάματη μητέρα τους Έλένη, ή άεικίνηρη Έρυθροσταυρίτισσα, ή γυναίκα πού άντιμετώπισε μέ θάρρος καί αύτοθυσία τούς Γερμανούς, ή «άδελφή Έλένη», πού έκρυψε οικο-

γένειες Έβραίων στό σπίτι τῆς ὁδοῦ Νίκης, ἡ γυναίκα πού ἔκλεινε κάθε παρουσία της σέ κοινωνική ἐκδήλωση μέ τόν Ἐθνικό Ὑμνο!

«Ἑλληνική Σημαία – Ἑλληνικό Πλήρωμα – Ἑλληνική Φιλοξενία» ἦταν τό τρίπτυχο στό ὁποῖο ἐστηρίχθη ὅλη ἡ φιλοσοφία τῆς «Ἡπειρωτικῆς», τῆς μεγαλύτερης καί πρωτοπόρου ἐταιρείας κρουαζιέρας στήν Μεσόγειο, στά τέλη τοῦ '50 καί μέχρι τίς ἀρχές τοῦ 1970, μέ τόν Βυζαντινό Σταυρό στήν τοιμινιέρα της.

Ἡ Ἑλλάς ἦταν παροῦσα σέ κάθε γωνιά τῶν πλοίων, ἡ Ἑλλάς ταξίδευε μαζί μέ τούς ἐπιβάτες στά ταξίδια τῆς ἐπιστροφῆς τους. Καί ἦσαν πολλές οἱ χιλιάδες τῶν τουριστῶν πού ἤρχοντο κάθε χρόνο γιά νά κάνουν τήν κρουαζιέρα στά ἑλληνικά νησιά μέ ἓνα ἀπό τά δώδεκα κρουαζιερόπλοια τῆς ἐταιρείας! Τά πλοῖα πού ἀπέπλεαν ἀπό τόν Πειραιᾶ κάθε Δευτέρα καί Παρασκευή, καί ποτέ Τρίτη! Γιά τόν Ἀνδρέα Ποταμιᾶνο, ἡ Τρίτη ἦταν ἡ «ἀποφράς ἡμέρα», καθώς Τρίτη ἔπεσε ἡ Κωνσταντινούπολις!

Στά 31 του χρόνια, τό 1964, ὁ Ἀνδρέας Ποταμιᾶνος πρωταγωνίστησε σέ μιά περιπέτεια πού θά ἄξιζε (ἂν εἶχε γίνει εὐρύτερα γνωστή) νά γυρισθεῖ ταινία-ὑπερπαραγωγή στόν κινηματογράφο! Βρέθηκε σέ «μυστική ἀποστολή», μέ ἐντολή τοῦ Πρωθυπουργοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, νά μεταφέρει μέ τά πλοῖα τῆς «Ἡπειρωτικῆς» τήν περίφημη «Ἑλληνική Μεραρχία» στήν Κύπρο! Φυσικά, κάτι τέτοιο ἦταν ιδιαίτερα ἐπικίνδυνο.

«Μέ ἐνθουσίασε ἡ ἰδέα! Ἦταν μιά ἀποστολή πού κάθε Ἑλληνας πατριώτης θά ἠθέλε νά ἐκτελέσει! Δέχθηκα ἀμέσως καί μαζί μέ τόν φίλο μου, σήμερα στρατηγό Κόρκα (σημ. συντ: εἶναι ἀκόμη ἐν ζωῇ, 102 ἐτῶν), ὀργανώσαμε καί ἐκτελέσαμε στό ἔπακρον τήν ἐπιχείρηση. Τό κάθε πλοῖο περνοῦσε πρῶτα ἀπό τήν Δραπετσώνα, δῆθεν γιά μικροεπισκευές καί ἐκεῖ φορτώναμε τά πυρομαχικά. Τήν ἐπομένη, στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ, γινόταν ἡ ἐπιβίβαση τῶν στρατιωτῶν. Ὅλοι τους ἦταν ντυμένοι ...τουρίστες. Μερικοί, μάλιστα, φοροῦσαν γυναικεῖα ροῦχα καί περροῦκες! Αὐτό γινόταν ἐπειδή ὅταν ζυγώναμε στήν Κύπρο, τά ἀγγλικά ἀεροπλάνα, ἀπό τήν βρετανική βάση, πετοῦσαν χαμηλά, παρακο-

λουθώντας τις κινήσεις τῶν πλοίων μας. Θά πρέπει νά εἶχαν ὑποψίες ἢ πληροφορίες! Τελικά, μέ κίνδυνο νά μᾶς καταλάβουν καί νά γίνουν τά βαπόρια μας πυροτεχνήματα, μεταφέραμε ἀσφαλέςστατα τήν Μεραρχία καί θωρακίστηκε ἡ Κύπρος!

Ἐπειτα ἀπό λίγα χρόνια, μέ κάλεσε ὁ Γεώργιος Παπαδόπουλος, τότε πρωθυπουργός καί μοῦ εἶπε: “Ὅπως τούς πῆγες, νά πᾶς καί νά τούς φέρεις”. Τοῦ ἀπάντησα ἀμέσως λέγοντας ὅτι “οὔτε ἓνας φαντάρος δέν θά γυρίσει στήν Ἑλλάδα μέ πλοῖο τῆς ‘Ἡπειρωτικῆς’, ὅπερ καί ἐγένετο”» ἀφηγεῖται ὁ Ἄνδρέας Ποταμιᾶνος σέ στενό του φίλο δημοσιογράφο, στόν ὁποῖο ἀφηγήθηκε τούς τελευταίους μῆνες τῆς ζωῆς του, (προαισθανόμενος ὅτι πλησίαζε στό τέλος αὐτῆς τῆ ἐξαίσιας διαδρομῆς) ὅλη τήν ἱστορία καί τήν δράση του!

Κα δέν εἶναι μόνο αὐτή του ἡ ἐνέργεια, μέ πίστη καί ἀφοσίωση στά ἐθνικά συμφέροντα.

Μαζί μέ τόν ἀείμνηστο Γ. Π. Λιβανό ἀσκοῦσαν ιδιαίτερη ἐπιρροή στό Ἑλληνοαμερικανικό λόμπυ καί πετύχαιναν νά ἀναπτύσσουν στενές σχέσεις μέ τόν ἐκάστοτε Πρόεδρο τῶν ΗΠΑ!

Ὁ Ποταμιᾶνος, μέ τόν Γ. Π. Λίβανο, εἶχαν ἀναλάβει, σέ στενή συνεργασία μέ τό Ἑλληνοαμερικανικό λόμπυ, νά πεισθεῖ ἡ ἀμερικανική Προεδρία νά δρομολογήσει τήν «φόρμουλα» γιά τήν ἐπιστροφή τῆς Ἑλλάδος στό στρατιωτικό σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ, ἀπό τό ὁποῖο τήν εἶχε ἀποσύρει (δικαιότατα, ὅπως ἔλεγε ὁ Ποταμιᾶνος) ὁ Κωνσταντῖνος Καραμανλῆς.

Τό πλάνο τους ἀπεδείχθη σωστό καί ἡ ἐπιστροφή μας ἔγινε μέ τούς κατά τό δυνατόν ὀλιγώτερους κραδασμούς.

Ὅταν ἔγινε ἡ φονική ἐπίθεσις τῶν Παλαιστινίων κομμάντος στό μικρό ἑλληνικό κρουαζιερόπλοιο “City of Poros”, τῶν ἀδελφῶν Κυρτάτα, ὅλες οἱ διεθνεῖς τουριστικές ἐπιχειρήσεις ἀπειλήσαν μέ διακοπή κάθε ἐπαφῆς μέ τήν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἄνδρ. Ποταμιᾶνος ἦταν ἐκεῖνος πού «πῆρε ἐπάνω του» τήν προσπάθεια γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς ἰσορροπίας. Ταξίδεψε σέ ὅλα τά μήκη καί πλάτη τοῦ κόσμου καί μίλησε ἀκόμη καί μέ ἡγέτες

κρατῶν, προκειμένου νά μήν ὑποστεῖ ἡ χώρα τουριστικό καί οἰκονομικό ἀποκλεισμό. Καί τά κατάφερε!

Κάποια στιγμή, οἱ ἀδελφοί Ποταμιᾶνοι, διαισθανόμενοι ὅτι ἡ «παγκοσμιοποίηση» ἦταν ζήτημα χρόνου, πούλησαν (ἔναντι ἑνός πολύ μεγάλου ποσοῦ γιά τήν ἐποχή) τήν «Ἡπειρωτική» στήν ἀμερικανικῶν συμφερόντων «Κάρνιβαλ». Οἱ Ἀμερικανοί, ὅμως, πού ἔβλεπαν μακρύτερα, ἐτοίμαζαν ἕνα πρόγραμμα πού θά μείωνε εἰς τό ἐλάχιστον τά ἑλληνικά πληρώματα καί, φυσικά, τά πλοῖα δέν θά ἔφεραν πλέον τήν ἑλληνική Σημαία!

Ὁ Ἄνδρέας Ποταμιᾶνος τότε ἄρχισε μία ἐπίπονη ἀλλά προσεκτικά μεθοδευμένη προσπάθεια γιά νά πάρει πίσω τήν ἐταιρεία. Ἐπιστρατεύθηκαν ὅλα τά μέσα, ἡ τότε κυβέρνησις τοῦ ΠΑΣΟΚ «ἔβγαλε τό λάδι» στούς νέους ιδιοκτῆτες, οἱ ἑλληνικές (τότε) Τράπεζες (ἰδιαίτερο ρόλο ἔπαιξε ὁ Δημ. Κροντηρᾶς) συνέδραμαν τούς Ποταμιάνους καί ἡ «Ἡπειρωτική» ἐπέστρεψε στόν «Βυζαντινό Συταυρό» μέ ἑλληνικά πληρώματα καί ἑλληνική Σημαία! Δέν ἔχει σημασία ἂν τελικῶς ἐπεκράτησε ἡ «Παγκοσμιοποίηση» καί ἡ «Ἡπειρωτική» ἔχασε ὅλα της τά βαπόρια!

Σημασία ἔχει ὅτι ὁ Ἄνδρέας Ποταμιᾶνος, πού μᾶς ἀποχαιρέτισε γιά πάντα τά μεσάνυκτα τῆς περασμένη Παρασκευῆς, δέν ὑπέστειλε ποτέ τήν ἑλληνική Σημαία! Καί ἡ «Ἡπειρωτική» ἔπεσε μαχόμενη (αὐτή εἶναι μία ἄλλη ἱστορία)...

Ἔμεινε πάντα πιστός στήν Ἑλλάδα, στήν Πατρίδα! Κράτησε τήν ἔδρα του στόν Πειραιᾶ καί ἦταν ὁ πρῶτος πού ἀνύψωσε ἕνα μεγαλοπρεπές μέγαρο στήν τότε «ὁδό Ἀλκίμων». Καί κάλεσε τόν τότε δήμαρχο Πειραιῶς Ἀριστείδη Σκυλίτση, τόν ἀνέβασε στό μπαλκόνι τοῦ ἐβδόμου ὀρόφου (ἐκεῖ ἦταν μέχρι τό τέλος τό στρατηγεῖο του) καί τοῦ ἔδειξε τήν περιοχή πού ἦταν ἀκόμη «Τά Καρβουνιάρικα»: «Καλά, δέν πρέπει αὐτή ἡ ὁδός νά γίνει λεωφόρος καί τό λιμάνι νά ἀλλάξει πιά μορφή;» Ἀπό τότε ἡ «ὁδός Ἀλκίμων» μετονομάσθηκε σέ «Ἀκτή Μιαούλη» καί σέ ἐλάχιστο χρόνο, ξεφύτρωσαν σάν «μανιτάρια» τά γύρω ἐπιβλητικά κτίρια! Ἔτσι ἄνοιγαν τότε –στήν κυριολεξία– δρόμους οἱ ἐφοπλιστές!

Ὁ Ἀνδρέας Ποταμιᾶνος ἦταν «ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ». Πίστευε βαθιά καί εἶχε τήν Ὁρθοδοξία πάντα ὁδηγό του. Νά, τί ἀφηγεῖται σέ καλό του φίλο, γιά τήν «Κυρα-Παναγιά»...

«Εἶχα ἀκούσει γιά ἕνα νησί πού βρισκόταν μετά τήν Ἀλόνησο καί λεγότανε Κυρα- Παναγιά ἢ ἀλλιῶς Πελαγονήσι. Ὅταν ὁ Πάρης ἔκλεψε τήν Ὠραία Ἐλένη ἔμειναν ἐκεῖ ἀρκετό καιρό. Μέ τόν φίλο μου, τόν Δημητράκη τόν Τσάτσο, πήραμε ἕνα μικρό σκάφος καί μετά τήν Ἀλόνησο βρήκαμε τήν Κυρα-Παναγιά.

Γυρίζοντας γύρω ἀπό τό νησί εἶδαμε ὅτι στήν ἀνατολική πλευρά ὑπῆρχε ἕνα μοναστήρι. Ἦταν ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου. Ἀράξαμε σέ ἕναν ὄρμο καί ἀνεβήκαμε σιγά-σιγά τό ἄγριο μονοπάτι. Ὅταν φτάσαμε μᾶς καλωσόρισε ὁ ἡγούμενος. Εἶχε 6 μῆνες νά δεῖ ἄνθρωπο. Ξεναγηθήκαμε στό μοναστήρι καί εἶδαμε ὅτι τά δωμάτια ἦταν τρύπια καί ἔμπαιναν νερά. Ὑπῆρχε ἡ εἰκόνα τῆς ἐγκατάλειψης. Ὅταν ἀντικρύσαμε τήν εἰκόνα τῆς Παναγιᾶς συνέβη κάτι τό ἐκπληκτικό! Τά μάτια Της ἦταν σά νά σέ κοίταγαν. Καθίσαμε μέ τόν Δημήτρη ἀρκετή ὥρα.

Τόν ἐπόμενο χρόνο πήγαμε καί συναντήσαμε ἕναν βοσκό ἀπό τήν Ἀλόνησο, τόν Γιῶργο πού πήγαινε καί βοηθοῦσε κάπου-κάπου. Μές τήν αὐλή ἦταν μόνο ἕνα γαῖδούρι. Στενοχωρήθηκα πάρα πολύ διότι τό μέρος ἦταν ἕνα ἀριστούργημα. Βλέπεις τό Αἰγαῖο, καί μακριά ἕνα ἄλλο νησί πού λέγεται Ψαθούρα, καί ἦταν πεδίο βολῆς τῆς Ἀεροπορίας.

Τό νησί αὐτό τῆς Κυρα-Παναγιᾶς ἀνήκει στή Μονή τῆς Μεγίστης Λαύρας. Πήγαμε στό Ἅγιον Ὄρος, βρήκαμε τόν ἡγούμενο καί τοῦ εἶπα ὅτι εἶμαι διατεθειμένος νά συντηρήσω τό μοναστήρι καί νά τό ἐπαναφέρω στή ζωή. Ὁ ἡγούμενος ἦταν ἕνας φωτισμένος ἄνθρωπος μέ γαλανά ἐκφραστικά μάτια. Ἔστειλε γράμμα ὅτι μᾶς δίνει τήν ἄδεια νά στείλουμε ἀνθρώπους νά τό συντηρήσουμε.

Παλιά εἶχαμε ἕνα ξυλουργεῖο γιά νά φτιάχνουμε καί νά συντηροῦμε τά ξύλινα μέρη τῶν πλοίων μας. Εἶχαμε ἀρκετούς μαραγκούς. Τούς ἔστειλα μέ τό κότερο νά πᾶνε νά δουλέψουν.

Δυστυχῶς ἡ θάλασσα ἦταν τόσο ἄσχημη πού ἦταν ἀδύνατο νά παῖνε στό νησί. Ὄταν ἠρέμησε ἡ θάλασσα φτάσανε. Ἀνεβήκανε μέ τά πόδια στό μοναστήρι. Κάνανε δύο μέρες νά ἀνεβάσουν τά τεράστια ξύλα καί μία ἐβδομάδα μέχρι νά ἀνεβάσουν τήν γεννήτρια. Φτιάξαμε τίς πόρτες, τίς σάλες, τήν ἐκκλησία.

Ἡ Κυρα-Παναγιά εἶναι ἕνα μέρος πού δίνει δύναμη καί μαγνητισμό. Σιγά-σιγά ἔρχονταν ἄνθρωποι νά τό ἐπισκεφτοῦν. Ἦρθε καί ὁ Φίλιππος ὁ ἠγούμενος τῆς Μεγίστης Λαύρας καί ἐκτίμησε τό ἔργο μας. Ἀπό τότε γίναμε πολύ καλοί φίλοι.

Τό νησί εἶχε ἀγοραστεῖ ἀπό τόν Ἅγιο Ἀθανάσιο. Τό εἶχαν στήν κατοχή τους Βυζαντινοί ἄρχοντες. Λειτουργοῦσε ὡς μετόχι τοῦ Ἁγίου Ὀρους, γιά νά προμηθεύει τά ἐκεῖ μοναστήρια μέ τρόφιμα ὅπως κρέας, μέλι, λάδι καί σάρι.

Ἔτσι ξεκίνησε τότε ἡ ἐκτροφή κατσικιῶν στήν Κυρα-Παναγιά καί δέν σταμάτησε μέχρι σήμερα.

Μετά ἀπό αὐτό τό ἔργο μεγάλωσε ἡ πίστη μέσα μας. Πηγαίναμε κάθε χρόνο καί πολλές φορές πήγαιναν καί οἱ ξυλουργοί μόνοι τους γιά νά δουλέψουν χωρίς ἀμοιβή.

Ὄταν συνέβη τό τρομερό ναυάγιο τοῦ πλοίου μας, τοῦ «Ὠκεανός», στή Νότιο Ἀφρική, μέ ξυπνήσανε τρεῖς τό πρωί στή Σκιάθο! Καθώς ἐπέστρεφα στόν Πειραιᾶ ἐπειγόντως προσευχήθηκα στήν Κυρα-Παναγιά. Τό πλοῖο μας χάθηκε! Οἱ 700 ἄνθρωποι ὅμως, πού ἐπέβαιναν, δέν ἔπαθαν οὔτε γρατζουνιά! Σώθηκαν ὅλοι! Γύρω τους κολυμποῦσαν δελφίνια καί δέν ἄφηναν τούς καρχαρίες νά πλησιάσουν. Ἐκείνη τήν ἡμέρα λόγω κακοκαιρίας εἶχαν βουλιάξει γύρω ἄλλα ὀκτώ πλοῖα.

Κάθε Δεκαπενταύγουστο παῖμε στήν Κυρα-Παναγιά! Ἡ “Ἡπειρωτική” ἔσωσε τό μοναστήρι καί ἡ Παναγιά ἔσωσε τήν “Ἡπειρωτική!”»...

Πρὶν ἀπό δώδεκα ἡμέρες, ὁ Ἄνδρέας Ποταμιᾶνος μίλησε πιο πιο φίλο του δημοσιογράφου: «Πιο Δεκαπενταύγουστο πιο εἶμαι καλά πιο παῖμα μαζί πιο Κυρα-Παναγιά» τοῦ εἶπε. Πιο ἴδιο εἶχε πεῖ πιο ἀγαπημένη πιο πάντα δίπλα του σύζυγο, πιο Φλέρ, πιο

τρεῖς του ἀγαπημένες θυγατέρες, πιο Ἑλένη, πιο Ἀλεξάνδρα πιο  
πιο Κατερίνα καθώς πιο πιο «δεξί του χέρι», πιο Ἐβίκα Ἐδιπίδη. Πιο  
πιο πίστευε γιατί πάντα πιο ζωή του κατάφερνε πιο τέλος πιο  
κερδίζει!

**Τελικά προτίμησε πιο πετάξει κοντά πιο πιο γρήγορα.  
Αἰωνία του ἡ μνήμη!**

Κεντρικό ἄρθρο ἐφημερίδος “ΕΣΤΙΑ”, Δ. 2/8/21, φ. 42.023, σελ.  
1, 4 (ἀναδημ. στήν ἠλεκτρονική ἔκδοση 3/8/2021).

Πηγή : <http://www.antibaro.gr/>